

การวิเคราะห์ผลตอบแทนและเปรียบเทียบต้นทุนการผลิต
โหมลกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและโหมลกครึ่ง

ผลตอบแทนจากการเลี้ยงโหมลกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและโหมลกครึ่ง

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการเลี้ยงโหมลกทั้ง 2 พันธุ์ เป็นการวิเคราะห์ห้ำสำหรับขนาดการเลี้ยง 2 - 3 แผ่น และใช้ราคาที่เกิดการขายผลผลิตให้แก่ศูนย์วิจัยและอบรมโหมลกจังหวัดนครราชสีมา หรือพ่อค้าคนกลาง การวิเคราะห์ผลตอบแทนจะทำการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย (net profit margin) ดังนี้¹

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการทำกำไรของเกษตรกร เมื่อเปรียบเทียบกับกำไรสุทธิกับค่าขาย

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ค่าขาย}} \times 100$$

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย แยกเป็น

1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขายในการเลี้ยงโหมลกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น
ได้แยกวิเคราะห์ออกเป็น 2 กรณีคือ

1.1 เมื่อเกษตรกรขายผลผลิตรังโหม เกษตรกรขายผลผลิตรังโหมให้แก่ศูนย์วิจัยและอบรมโหมลกจังหวัดนครราชสีมาในราคา กิโลกรัมละ 94.70 บาท (โดยคิดตามเปอร์เซ็นต์เปลือกรัง² 17%) การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขายจากตารางที่ 5.1 มีรายละเอียดดังนี้
การเลี้ยงโหมรุ่นฤดูฝน เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 627.71 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายจึงมีค่าติดลบ เท่ากับร้อยละ -69.99 ส่วนการเลี้ยงโหมรุ่นฤดูหนาว เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 491.10 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายจึงมีค่าติดลบ คิดเป็นร้อยละ -42.40

¹ ลังวร ปัญญาติลก, การเงินธุรกิจ (กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 40.

² เปอร์เซ็นต์เปลือกรัง หมายถึง อัตราส่วนของน้ำหนักรังโหมที่ผ่าเอาคราบและดักแด้ทิ้งทิ้งไปเหลือแต่รังเปล่า ๆ กับน้ำหนักรังโหมก่อนผ่าเอาคราบและดักแด้ทิ้ง

ตารางที่ 5.1 ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ปี 2525

ในกรณีที่ขายผลผลิตรังไหม

รายการ	รุ่นฤดูฝน	รุ่นฤดูหนาว
(1) ราคาขาย (บาท/กก.)	94.70	94.70
(2) ผลผลิตต่อแผ่น (กก.)	9.47	12.23
(3) ค่าขายทั้งหมด (บาท/แผ่น) (1) x (2)	896.81	1,158.18
(4) ต้นทุนการผลิต (บาท/แผ่น)	1,511.19	1,635.43
(5) ค่าขนส่ง ¹ (บาท/แผ่น)	13.33	13.85
(6) กำไรสุทธิ (บาท) (3)-(4)-(5)	-627.71	-491.10
(7) อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ) (6) ÷ (3)	-69.99	-42.40

หมายเหตุ ¹ ค่าขนส่ง คือ ค่าขนส่งในการนำรังไหมไปขายที่ศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา โดยเกษตรกรอำเภอจะรวรวบรวมผลผลิตรังไหมของเกษตรกรไปขายให้ ซึ่งเกษตรกรต้องเสียค่าขนส่งครัวเรือนละ 30 บาท ค่าขนส่งต่อแผ่นคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ค่าขนส่งต่อแผ่น} = \frac{\text{ค่าขนส่งต่อครัวเรือน} \times \text{จำนวนครัวเรือน}}{\text{ผลรวมของปริมาณไหมที่เลี้ยง}}$$

$$\text{รุ่นฤดูฝน ค่าขนส่งต่อแผ่น} = (30 \times 12) \div 27 = 13.33 \quad \text{บาท}$$

$$\text{รุ่นฤดูหนาว ค่าขนส่งต่อแผ่น} = (30 \times 12) \div 26 = 13.85 \quad \text{บาท}$$

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ปี 2525
ในกรณีที่ย้ายผลผลิตเส้นไหม

รายการ	รุ่นฤดูฝน	รุ่นฤดูหนาว
(1) ราคาขายเส้นไหมหนึ่ง (บาท/กก.)	500.00	500.00
(2) ราคาขายเส้นไหมสาม (บาท/กก.)	-	-
(3) ผลผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อแผ่น (กก.)	1.58	2.04
(4) ผลผลิตเส้นไหมสามต่อแผ่น (กก.)	-	-
(5) ค่าขายเส้นไหมหนึ่ง (บาท/แผ่น) (1) x (3)	790.00	1,020.00
(6) ค่าขายเส้นไหมสาม (บาท/แผ่น) (2) x (4)	-	-
(7) ค่าขายทั้งหมด (บาท/แผ่น) (5) + (6)	790.00	1,020.00
(8) ต้นทุนการผลิต (บาท/แผ่น)	1,627.18	1,764.80
(9) กำไรสุทธิ (บาท) (7) - (8)	-837.18	-744.80
(10) อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย(ร้อยละ) (9) ÷ (7)	-105.97	-73.02

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 เมื่อเกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม เกษตรกรขายเส้นไหมให้พ่อค้าคนกลางในราคา กิโลกรัมละ 500 บาท สำหรับผลผลิตเส้นไหมหนึ่ง การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย จากตารางที่ 5.2 มีรายละเอียดดังนี้

การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 837.18 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายซึ่งมีค่าติดลบ เท่ากับร้อยละ -105.97 ส่วนการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาว เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 744.80 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายมีค่าติดลบ คิดเป็นร้อยละ -73.02

2. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขายในการเลี้ยงไหมลูกครั้ง ได้แยกวิเคราะห์ให้เป็น 2 กรณีคือ

2.1 เมื่อเกษตรกรขายผลผลิตรังไหม เกษตรกรจะขายรังไหมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมที่ทำการสาวไหมเองในราคา กิโลกรัมละ 80 บาท การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขายจากตารางที่ 5.3 มีรายละเอียดดังนี้

การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 596.50 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายมีค่าติดลบ เท่ากับร้อยละ -80.61 ส่วนการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาว เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 366.51 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายมีค่าติดลบ คิดเป็นร้อยละ -35.96

2.2 เมื่อเกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม เกษตรกรขายเส้นไหมให้กับพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อ โดยคิดราคา เส้นไหมหนึ่งกิโลกรัมละ 500 บาท และเส้นไหมสามราคา กิโลกรัมละ 250 บาท การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขายจากตารางที่ 5.4 มีรายละเอียดดังนี้

การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 829.72 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายมีค่าติดลบ เท่ากับร้อยละ -138.29 ส่วนการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาว เกษตรกรมีผลขาดทุนเฉลี่ยแผ่นละ 660.18 บาท ผลตอบแทนจากค่าขายมีค่าติดลบ คิดเป็นร้อยละ -79.06

ตารางที่ 5.3 ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกครั้ง ปี 2525

ในกรณีที่ย้ายผลผลิตรังไหม

รายการ	รุ่นฤดูฝน	รุ่นฤดูหนาว
(1) ราคาขาย (บาท/กก.)	80.00	80.00
(2) ผลผลิตต่อแผ่น (กก.)	9.25	12.74
(3) ค่าขายทั้งหมด (บาท/แผ่น) (1) x (2)	740.00	1,019.20
(4) ต้นทุนการผลิต (บาท/แผ่น)	1,336.50	1,385.71
(5) กำไรสุทธิ (บาท (3) - (4))	-596.50	-366.51
(6) อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ) (5) ÷ (3)	-80.61	-35.96

ตารางที่ 5.4 ผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกครั้ง ปี 2525

ในกรณีที่ย้ายผลผลิตเส้นไหม

รายการ	รุ่นฤดูฝน	รุ่นฤดูหนาว
(1) ราคาขายเส้นไหมหนึ่ง (บาท/กก.)	500.00	500.00
(2) ราคาขายเส้นไหมสาม (บาท/กก.)	250.00	250.00
(3) ผลผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อแผ่น (กก.)	1.08	1.52
(4) ผลผลิตเส้นไหมสามต่อแผ่น (กก.)	0.24	0.30
(5) ค่าขายเส้นไหมหนึ่ง (บาท/แผ่น) (1) x (3)	540.00	760.00
(6) ค่าขายเส้นไหมสาม (บาท/แผ่น) (2) x (4)	60.00	75.00
(7) ค่าขายทั้งหมด (บาท/แผ่น) (5) + (6)	600.00	835.00
(8) ต้นทุนการผลิต (บาท/แผ่น)	1,429.72	1,495.18
(9) กำไรสุทธิ (บาท) (7) - (8)	-829.72	-660.18
(10) อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ) (9) ÷ (7)	-138.29	-79.06

ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรยังทำการเลี้ยงไหมถึงแม้จะมีผลขาดทุน

จากการศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย พบว่ามีผลขาดทุนเนื่องจากการศึกษาได้ใช้เกณฑ์ที่รับฟังง่าย (accrual basis) โดยคำนวณค่าใช้จ่ายทุกประเภททั้งค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน และค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน ปรากฏว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่งมีค่าติดลบทั้งสิ้น แต่เกษตรกรเป็นจำนวนมากยังทำการเลี้ยงไหมอยู่ เนื่องจากการคิดผลตอบแทนของเกษตรกรได้คิดเฉพาะค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเงินออกไปเท่านั้น ไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ไม่ต้องจ่ายเป็นตัวเงิน คือใช้เกณฑ์เงินสด (cash basis) ทำให้เกษตรกรเข้าใจว่ายังมีกำไรจากการเลี้ยงไหม สำหรับรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ต้องจ่ายเป็นตัวเงิน และเกษตรกรไม่ได้คิดเป็นต้นทุนการผลิตในการคำนวณผลตอบแทนมีดังนี้คือ

1. ค่าแรงในการเลี้ยงไหมและสาวไหม ในการเลี้ยงไหมและสาวไหมได้ใช้แรงงานของบุคคลในครัวเรือนทั้งสิ้น เกษตรกรไม่ได้คิดค่าแรงของตนเองเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตไหมและเส้นไหม ค่าแรงในการเลี้ยงไหมนี้เป็นต้นทุนที่มีจำนวนมากเป็นที่ล่องรองจากต้นทุนใบหม่อน คือประมาณร้อยละ 30 - 39 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด
2. ต้นทุนใบหม่อน ในการเลี้ยงไหมเกษตรกรจะทำการปลูกหม่อนเอง เพื่อเก็บใบหม่อนมาใช้ในการเลี้ยงไหม ใบหม่อนเป็นวัตถุดิบที่สำคัญและมีจำนวนมากที่สุดในต้นทุนการผลิตทั้งหมด การปลูกหม่อนของเกษตรกรมีการจ่ายเงินลงทุนในปีแรกเป็นจำนวนมาก ส่วนในปีต่อมาเกษตรกรเพียงแต่จ่ายเงินเพื่อการบำรุงรักษาส่วนหม่อน เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายากำจัดวัชพืช เป็นต้น ซึ่งเป็นจำนวนเงินน้อยมาก เกษตรกรถือว่าเงินที่จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษาส่วนหม่อนเป็นต้นทุนใบหม่อน ซึ่งมีราคาต่ำกว่าราคาซื้อขายใบหม่อนที่ได้นำมาใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตไหมและเส้นไหม
3. ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหม อุปกรณ์การเลี้ยงไหมและสาวไหม เกษตรกรได้จ่ายเงินสร้างห้องเลี้ยงไหม ซึ่อุปกรณ์การเลี้ยงไหมและสาวไหมในตอนเริ่มเลี้ยงไหมเท่านั้น และอุปกรณ์การเลี้ยงไหมและสาวไหมส่วนใหญ่เกษตรกรทำขึ้นเอง จึงไม่มีการคิดเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไหมรุ่นต่อ ๆ มา เพราะเกษตรกรไม่ได้จ่ายเงินไป

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง เป็นการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม เพื่อศึกษาว่าการผลิตรังไหมหรือเส้นไหม 1 กิโลกรัม จะต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเท่าใด และการเลี้ยงไหมพันธุ์ใดมีต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมต่ำกว่า นอกจากนี้แล้วยังเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง โดยทำการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากค่าขาย เพื่อต้องการทราบว่า การเลี้ยงไหมพันธุ์ใดจะให้ผลตอบแทนสูงกว่า และจะสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรได้ว่าควรเลือกเลี้ยงไหมพันธุ์ใด โดยแยกพิจารณาเป็น 2 กรณีคือ

1. กรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตรังไหม แยกเป็น

การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน จากตารางที่ 5.5 จะเห็นได้ว่า ต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่งต่ำกว่าต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น กิโลกรัมละ 15.09 บาท กล่าวคือ ต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น กิโลกรัมละ 159.58 บาท ส่วนต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กิโลกรัมละ 144.49 บาท จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัม แสดงให้เห็นว่า ต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร กิโลกรัมละ 144.37 บาท หรือร้อยละ 90.47 ของต้นทุนการผลิตรังไหม และต้นทุนคงที่ กิโลกรัมละ 15.21 บาท หรือร้อยละ 9.53 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อน และค่าแรงในการเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 56.25 และ 32.72 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ส่วนต้นทุนคงที่ส่วนใหญ่ได้แก่ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 8.48 ของต้นทุนการผลิตรังไหมหรือร้อยละ 88.98 ของต้นทุนคงที่ สำหรับต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร กิโลกรัมละ 134.60 บาท หรือร้อยละ 93.16 ของต้นทุนการผลิตรังไหม และต้นทุนคงที่ กิโลกรัมละ 9.89 บาท หรือร้อยละ 6.84 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อน และค่าแรงในการเลี้ยงไหม โดยมีต้นทุนใบหม่อนประมาณร้อยละ 52.38 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งมีจำนวนต่ำกว่าต้นทุนใบหม่อนของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และค่าแรงในการเลี้ยงไหมประมาณร้อยละ 37.03 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่าค่าแรงในการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ส่วนต้นทุนคงที่ส่วนใหญ่ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมประมาณร้อยละ 5.65 ของต้นทุนการผลิตรังไหมหรือร้อยละ 82.60 ของต้นทุนคงที่ ซึ่งมีค่าต่ำกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

ตารางที่ 5.5 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสม

พันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง

รายการ	รุ่นฤดูฝน				รุ่นฤดูหนาว			
	ไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น		ไหมลูกครึ่ง		ไหมผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น		ไหมลูกครึ่ง	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ต้นทุนการเลี้ยงไหม								
1. ต้นทุนผันแปร								
1.1 วัสดุดิบ								
- ไชไหม	0.53	0.33	1.08	0.75	0.41	0.31	0.78	0.72
- ใบหม่อน	89.76	56.25	75.68	52.38	69.50	51.97	54.95	50.52
รวม	90.29	56.58	76.76	53.13	69.91	52.28	55.73	51.24
1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม								
- ค่าความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	1.76	1.10	1.72	1.19	1.65	1.23	1.44	1.32
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	12.81	8.03	9.22	6.38	8.33	6.23	9.12	8.39
- เลี้ยงไหมวัยแก่	27.38	17.16	28.68	19.85	30.11	22.52	23.78	21.86
- เก็บหนอนไหมเข้าจ่อ	4.79	3.00	7.20	4.98	3.77	2.82	4.18	3.84
- เก็บรังไหม	5.47	3.43	6.69	4.63	4.96	3.71	4.25	3.91
รวม	52.21	32.72	53.51	37.03	48.82	36.51	42.77	39.32
1.3 วัสดุสิ้นเปลือง								
- สบู่	0.05	0.03	0.12	0.08	0.05	0.04	0.15	0.14
- ผงซักฟอก	0.23	0.14	0.26	0.18	0.29	0.22	0.20	0.18
- ซีฟ้านและปูนขาวหรือแพลยโคล	1.14	0.72	3.77	2.61	1.29	0.96	2.22	2.04
- กระดาษปูกระดาษ	0.45	0.28	0.18	0.13	0.47	0.35	0.17	0.16
รวม	1.87	1.17	4.33	3.00	2.10	1.57	2.74	2.52
รวมต้นทุนผันแปร	144.37	90.47	134.60	93.16	120.83	90.36	101.24	93.08
2. ต้นทุนคงที่								
2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	13.54	8.48	8.16	5.65	11.39	8.52	6.16	5.66
2.2 วัสดุสิ้นเปลือง								
- พอร์มาลิน	0.94	0.59	0.76	0.52	0.91	0.68	0.67	0.62
- ไม้กวาด	0.26	0.16	0.23	0.16	0.21	0.16	0.14	0.13
- เขียน	0.47	0.30	-	-	0.38	0.28	-	-
รวม	1.67	1.05	0.99	0.68	1.50	1.12	0.81	0.75
2.3 ค่าไฟฟ้า	-	-	0.74	0.51	-	-	0.56	0.51
รวมต้นทุนคงที่	15.21	9.53	9.89	6.84	12.89	9.64	7.53	6.92
รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม	159.58	100.00	144.49	100.00	133.72	100.00	108.77	100.00
ต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัม	159.58	100.00	144.49	100.00	133.72	100.00	108.77	100.00

ตารางที่ 5.6 เปรียบเทียบผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น
และไหมลูกครึ่ง ปี 2525 ในกรณีที่ขายผลผลิตรังไหม

รายการ	รุ่นฤดูฝน		รุ่นฤดูหนาว	
	ไหมลูกผสม- พันธุ์จีน-ญี่ปุ่น	ไหมลูกครึ่ง	ไหมลูกผสม- พันธุ์จีน-ญี่ปุ่น	ไหมลูกครึ่ง
(1) ราคาขาย (บาท/กก.)	94.70	80.00	94.70	80.00
(2) ผลผลิตต่อแผ่น (กก.)	9.47	9.25	12.23	12.74
(3) ค่าขายทั้งหมด(บาท/แผ่น) (1) x (2)	896.81	740.00	1,158.18	1,019.20
(4) ต้นทุนการผลิต (บาท/แผ่น)	1,511.19	1,336.50	1,635.43	1,385.71
(5) ค่าขนส่ง (บาท/แผ่น)	13.33	-	13.85	
(6) กำไรสุทธิ (บาท) (3)-(4)-(5)	-627.71	-596.50	-491.10	-366.51
(7) อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ)				
(6) ÷ (3)	- 69.99	- 80.61	- 42.40	- 35.96

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง จากตารางที่ 5.6 จะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นมีค่าติดลบน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่งร้อยละ 10.62 แสดงว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นสูงกว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นมีค่าร้อยละ -69.99 ส่วนอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง มีค่าร้อยละ -80.61

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมและอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่งต่ำกว่าต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น แต่อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นสูงกว่าอัตราผลตอบแทนของการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง เนื่องจากราคาขายรังไหมต่อกิโลกรัมของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นสูงกว่าราคาขายรังไหมต่อกิโลกรัมของไหมลูกครึ่ง

การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาว การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง จากตารางที่ 5.5 จะเห็นได้ว่า ต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่งต่ำกว่าต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นกิโลกรัมละ 24.95 บาท กล่าวคือ ต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นกิโลกรัมละ 133.72 บาท ส่วนต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่งกิโลกรัมละ 108.77 บาท จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัม แสดงให้เห็นว่าต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรกิโลกรัมละ 120.83 บาท หรือร้อยละ 90.36 ของต้นทุนการผลิตรังไหม และต้นทุนคงที่กิโลกรัมละ 12.89 บาท หรือร้อยละ 9.64 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่ ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อนและค่าแรงในการเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 51.97 และ 36.51 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ส่วนต้นทุนคงที่ส่วนใหญ่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 8.52 ของต้นทุนการผลิตรังไหมหรือร้อยละ 88.38 ของต้นทุนคงที่ สำหรับต้นทุนการผลิตรังไหมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรกิโลกรัมละ 101.24 หรือร้อยละ 93.08 ของต้นทุนการผลิตรังไหม และต้นทุนคงที่กิโลกรัมละ 7.53 บาท หรือร้อยละ 6.92 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งต้นทุนผันแปรส่วนใหญ่ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อนและ

ค่าแรงในการเลี้ยงไหม โดยมีต้นทุนใบหม่อนประมาณร้อยละ 50.52 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งมีจำนวนต่ำกว่าต้นทุนใบหม่อนของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และค่าแรงในการเลี้ยงไหมประมาณร้อยละ 39.32 ของต้นทุนการผลิตรังไหม ซึ่งมีจำนวนสูงกว่าค่าแรงในการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ส่วนต้นทุนคงที่ส่วนใหญ่ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม ประมาณร้อยละ 5.66 ของต้นทุนการผลิตรังไหม หรือร้อยละ 81.79 ของต้นทุนคงที่ ซึ่งมีค่าต่ำกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และไหมลูกครึ่ง จากตารางที่ 5.6 จะเห็นว่า อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่งมีค่าติดลบน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ร้อยละ 6.44 แสดงว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่งสูงกว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น มีค่าร้อยละ -42.40 ส่วนอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่งมีค่าร้อยละ -35.96

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมและอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่งดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่งต่ำกว่าต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่งสูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

2. กรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม

การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเส้นไหมเป็นการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมเท่านั้น ทั้งนี้เพราะในการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นไม่มีการคิดต้นทุนการผลิตเส้นไหมสามเนื่องจากเส้นไหมสามขายไม่ได้และมีจำนวนน้อยมาก จึงไม่มีการเปรียบเทียบต้นทุนเส้นไหมสามต่อกิโลกรัม และการเปรียบเทียบผลตอบแทนเป็นการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหม แยกเป็น

การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน จากตารางที่ 5.7 จะเห็นว่า ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นต่ำกว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กิโลกรัมละ 161.58 บาท กล่าวคือ ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นกิโลกรัมละ 1,029.86 บาท ส่วนต้นทุนการผลิตเส้นไหม

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหม

ลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง

รายการ	พันธุ์จีน				พันธุ์ญี่ปุ่น			
	ไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น		ไหมลูกครึ่ง		ไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น		ไหมลูกครึ่ง	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
1. ต้นทุนการเลี้ยงไหม								
1.1 ต้นทุนผันแปร								
1.1.1 วัสดุดิบ								
- ใยไหม	3.17	0.31	3.33	0.70	2.45	0.23	3.99	0.57
- ใบหม่อน	537.87	52.24	533.34	46.95	416.67	43.17	419.17	46.31
รวม	541.04	52.55	536.67	49.65	419.12	43.40	423.16	47.45
1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม								
- ค่าความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	10.55	1.02	13.22	1.11	9.90	1.14	11.01	1.23
- เลี้ยงไหมร้อยอ่น	76.77	7.45	71.02	5.97	49.96	5.73	69.54	7.77
- เลี้ยงไหมร้อยแก่	164.05	15.93	221.09	18.55	130.52	20.67	191.36	20.26
- เก็บหม่อนไหมเข้าค้อ	28.72	2.79	55.46	4.65	22.62	2.61	31.37	3.56
- เก็บรังไหม	32.82	3.19	51.57	4.33	23.70	3.43	32.45	3.52
รวม	312.91	30.38	412.36	34.61	292.70	33.33	326.33	36.44
1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง								
- สบู่	0.33	0.03	0.94	0.08	0.30	0.03	1.14	0.13
- ผงซักฟอก	1.36	0.13	1.99	0.17	1.75	0.20	1.55	0.17
- ซีริเอ็นและปูนขาวหรือเทพโซล	6.85	0.67	29.06	2.44	7.59	0.89	16.92	1.89
- กระดาษบุกระดัง	2.67	0.26	1.37	0.11	1.31	0.33	1.33	0.15
รวม	11.21	1.09	33.36	2.80	12.55	1.48	20.94	2.34
รวมต้นพันผันแปร	655.29	64.02	1,037.53	87.03	724.38	83.73	772.35	86.27
1.2 ต้นทุนคงที่								
1.2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	31.13	7.33	62.93	5.28	63.29	7.30	46.93	5.25
1.2.2 วัสดุสิ้นเปลือง								
- ท่อฆ่าสีน	5.83	0.55	5.83	0.49	5.47	0.63	5.10	0.57
- ไม้วาด	1.59	0.15	1.74	0.15	1.25	0.15	1.10	0.12
- เทียน	2.81	0.27	-	-	2.26	0.26	-	-
รวม	10.23	0.97	7.57	0.64	9.01	1.04	6.20	0.69
1.2.3 ค่าไฟฟ้า	-	-	5.73	0.48	-	-	4.25	0.47
รวมต้นทุนคงที่	31.13	8.33	76.23	6.40	77.30	8.94	57.43	6.41
รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม	686.45	62.37	1,113.75	93.42	801.68	92.67	829.78	92.56
2. ต้นทุนการสาวไหม								
2.1 ต้นทุนผันแปร								
2.1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ	29.30	2.85	38.65	3.25	27.91	3.22	35.65	3.93
2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าไฟ	31.55	3.07	27.34	2.23	25.45	2.94	21.24	2.37
รวมต้นพันผันแปร	60.85	5.92	65.99	5.48	53.36	6.16	56.89	6.30
2.2 ต้นทุนคงที่								
2.2.1 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าจ้าง	7.59	0.74	7.19	0.60	6.11	0.70	5.33	0.60
2.2.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม	4.87	0.47	4.42	0.36	4.05	0.47	3.33	0.37
รวมต้นพันคงที่	12.46	1.21	11.67	0.96	10.16	1.17	8.66	0.97
รวมต้นทุนการสาวไหม	73.31	7.13	77.66	6.52	63.52	7.33	65.55	7.32
รวมต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	1,029.86	100.00	1,111.41	100.00	865.10	100.00	937.33	100.00
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัม	1,029.86	100.00	1,111.41	100.00	865.10	100.00	937.33	100.00

ตารางที่ 5.8 เปรียบเทียบผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและ
ไหมลูกครึ่ง ปี 2525 ในกรณีที่ยาผลผลิตเส้นไหม

รายการ	รุ่นฤดูฝน		รุ่นฤดูหนาว	
	ไหมลูกผสม- พันธุ์จีน-ญี่ปุ่น	ไหมลูกครึ่ง	ไหมลูกผสม- พันธุ์จีน-ญี่ปุ่น	ไหมลูกครึ่ง
(1) ราคาขายเส้นไหมหนึ่ง (บาท/กก.)	500.00	500.00	500.00	500.00
(2) ราคาขายเส้นไหมสาม (บาท/กก.)	-	250.00	-	250.00
(3) ผลผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อแผ่น (กก.)	1.58	1.08	2.04	1.52
(4) ผลผลิตเส้นไหมสามต่อแผ่น (กก.)	-	0.24	-	0.30
(5) ค่าขายเส้นไหมหนึ่ง (บาท/แผ่น) (1) x (3)	790.00	540.00	1,020.00	760.00
(6) ค่าขายเส้นไหมสาม (บาท/แผ่น) (2) x (4)	-	60.00	-	75.00
(7) ค่าขายทั้งหมด (บาท/แผ่น) (5)+(6)	790.00	600.00	1,020.00	835.00
(8) ต้นทุนการผลิต (บาท/แผ่น)	1,627.18	1,429.72	1,764.80	1,495.18
(9) กำไรสุทธิ (บาท) (7)-(8)	-837.18	-829.72	-744.80	-660.18
(10) อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ) (9) ÷ (7)	-105.97	-138.29	- 73.02	- 79.06

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กิโลกรัมละ 1,191.44 บาท จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัม แสดงให้เห็นว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมกิโลกรัมละ 956.45 บาท หรือร้อยละ 92.87 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง และต้นทุนการสาวไหมกิโลกรัมละ 73.41 บาทหรือร้อยละ 7.13 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ซึ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อนและค่าแรงในการเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 52.24 และ 30.38 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ส่วนต้นทุนการสาวไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ค่าพินและค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ คือประมาณร้อยละ 3.07 และ 2.85 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง หรือร้อยละ 43.06 และ 39.97 ของต้นทุนการสาวไหม สำหรับต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมกิโลกรัมละ 1,113.75 บาทหรือร้อยละ 93.48 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง และต้นทุนการสาวไหมกิโลกรัมละ 77.69 บาทหรือร้อยละ 6.52 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ซึ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อนและค่าแรงในการเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 48.96 และ 34.62 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนต้นทุนใบหม่อนต่ำกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และมีค่าแรงในการเลี้ยงไหมสูงกว่าค่าแรงในการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ส่วนต้นทุนการสาวไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ค่าพิน และค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ คือประมาณร้อยละ 2.29 และ 3.25 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง หรือร้อยละ 35.12 และ 49.85 ของต้นทุนการสาวไหม ซึ่งมีจำนวนค่าพินต่ำกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และมีค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจสูงกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และไหมลูกครึ่ง จากตารางที่ 5.8 จะเห็นได้ว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นมีค่าติดลบน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่งร้อยละ 32.32 แสดงว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นสูงกว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น มีค่าร้อยละ -105.97 ส่วนอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่งร้อยละ -138.29

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัม และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหมของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นต่ำกว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหม

ของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหมของการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง

การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาว จากตารางที่ 5.7 จะเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นต่ำกว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กิโลกรัมละ 30.23 บาท กล่าวคือ ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น กิโลกรัมละ 865.10 บาท ส่วนต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง กิโลกรัมละ 895.33 บาท จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโลกรัม แสดงให้เห็นว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหม กิโลกรัมละ 801.68 บาทหรือร้อยละ 92.67 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง และต้นทุนการสาวไหม กิโลกรัมละ 63.42 บาท หรือร้อยละ 7.33 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ซึ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อนและค่าแรงในการเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 48.17 และ 33.83 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ส่วนต้นทุนการสาวไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ และค่าฟืน คือประมาณร้อยละ 3.22 และ 2.94 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง หรือร้อยละ 43.93 และ 40.11 ของต้นทุนการสาวไหม สำหรับต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหม กิโลกรัมละ 829.78 บาทหรือร้อยละ 92.68 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง และต้นทุนการสาวไหม กิโลกรัมละ 65.55 บาทหรือร้อยละ 7.32 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ซึ่งต้นทุนการเลี้ยงไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ต้นทุนใบหม่อนและค่าแรงในการเลี้ยงไหม คือประมาณร้อยละ 46.82 และ 36.44 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง ซึ่งมีต้นทุนใบหม่อนต่ำกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และมีค่าแรงในการเลี้ยงไหมสูงกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ส่วนต้นทุนการสาวไหมส่วนใหญ่ ได้แก่ ค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ และค่าฟืน คือประมาณร้อยละ 3.98 และ 2.37 ของต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่ง หรือร้อยละ 54.37 และ 32.38 ของต้นทุนการสาวไหม ซึ่งมีค่าฟืนสูงกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและมีค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจต่ำกว่าของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น และไหมลูกครึ่ง จากตารางที่ 5.8 จะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นมีค่าติดลบน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่งร้อยละ 6.04 แสดงว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น สูงกว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยง

ไหมลูกครึ่ง กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น มีค่าร้อยละ -73.02 ส่วนอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง มีค่าร้อยละ -79.06

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโกรัมและอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหมของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่งดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นต่ำกว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งต่อกิโกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหมของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นสูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหมของการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง

นอกจากการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตต่อกิโกรัมและผลตอบแทนจากค่าขายของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง โดยแยกเป็นกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตรังไหมและเกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหมแล้ว ยังได้ทำการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากค่าขายรังไหมและอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหม เพื่อประกอบการพิจารณาว่า เกษตรกรควรเลี้ยงไหมเพื่อขายผลผลิตรังไหมหรือควรจะนำรังไหมไปสาวไหมต่อเป็นผลผลิตเส้นไหมเพื่อขายผลผลิตเส้นไหม จากตารางที่ 5.9 จะเห็นได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากค่าขายรังไหมมีค่าติดลบน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหม กล่าวคือ การเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น อัตราผลตอบแทนจากค่าขายรังไหมมีค่าติดลบน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหมร้อยละ 35.98 สำหรับรุ่นฤดูฝน และร้อยละ 30.62 สำหรับรุ่นฤดูหนาว ส่วนการเลี้ยงไหมลูกครึ่ง อัตราผลตอบแทนจากค่าขายรังไหมมีค่าติดลบน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหมร้อยละ 57.68 สำหรับรุ่นฤดูฝนและร้อยละ 43.10 สำหรับรุ่นฤดูหนาว ดังนั้นการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่งทั้งรุ่นฤดูฝนและรุ่นฤดูหนาวมีอัตราผลตอบแทนจากค่าขายรังไหมสูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากค่าขายเส้นไหม เนื่องจากต้นทุนการผลิตรังไหมต่อแผ่นต่ำกว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมต่อแผ่น และค่าขายรังไหมต่อแผ่นสูงกว่าค่าขายเส้นไหมต่อแผ่น เกษตรกรจึงควรเลี้ยงไหมเพื่อขายผลผลิตรังไหม

ตารางที่ 5.9 เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากค่าขายรังไหมและเส้นไหมของการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นและไหมลูกครึ่ง

รายการ	ไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น		ไหมลูกครึ่ง	
	ขายรังไหม ¹	ขายเส้นไหม ²	ขายรังไหม ³	ขายเส้นไหม ⁴
รุ่นฤดูฝน-อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ)	-69.99	-105.97	-80.61	-138.29
รุ่นฤดูหนาว-อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ)	-42.40	- 73.02	-35.96	- 79.06

หมายเหตุ ¹ จากตารางที่ 5.1

² จากตารางที่ 5.2

³ จากตารางที่ 5.3

⁴ จากตารางที่ 5.4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย